

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Tdo/68/2022
Identifikačné číslo spisu:	1109010111
Dátum vydania rozhodnutia:	03.11.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Hatala
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:1109010111.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Hatalu a členov JUDr. Juraja Klimenta a JUDr. Petra Štífta v trestnej veci obvineného J. Y. pre zločin vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1 Trestného zákona, prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom dňa 3. novembra 2022 v Bratislave dovolanie obvineného J. Y. podané prostredníctvom jeho obhajcu JUDr. Jozefa Holiča proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 11. mája 2022, sp. zn. 1To/33/2022, a takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolanie obvineného J. Y. sa o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Bratislava I (ďalej aj „okresný súd“) rozsudkom zo dňa 4. novembra 2021, sp. zn. 4T/14/2009, uznal obvineného J. Y. vinným z účastníctva vo forme pomoci na zločine vydieračského únosu podľa § 21 ods. 1 písm. d) Tr. zák. k § 186 ods. 1 Tr. zák. na skutkovom základe v ňom uvedenom. Za to bol obvinenému podľa § 186 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 3 Tr. zák., § 36 písm. j) Tr. zák., § 39 ods. 1, ods. 3 písm. d) Tr. zák. uložený trest odňatia slobody vo výmere dva roky. Podľa § 49 ods. 1 písm. a) Tr. zák., § 50 ods. 1 Tr. zák. bol obvinenému výkon trestu odňatia slobody podmienene odložený a bola mu určená skúšobná doba v trvaní jeden rok.

Proti uvedenému rozsudku podal obvinený J. Y. v zákonom stanovenej lehote odvolanie, o ktorom Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „krajský súd“) rozhodol uznesením z 11. mája 2022, sp. zn. 1To/33/2022, tak, že ho postupom podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné zamietol.

Dňa 1. augusta 2022 podal obvinený J. Y., prostredníctvom svojho obhajcu JUDr. Jozefa Holiča, písomne odôvodnené dovolanie, v ktorom namietal v zásade nasledovné skutočnosti. Skutok tak, ako bol naformulovaný v uznesení o vznesení obvinenia ako i v obžalobe bol podľa obvineného vágny a nedostatočne určitý. Ďalej namietal obvinený skutočnosť, že trestné konanie voči nemu vedené nebolo skončené v primeranej lehote a boli bez jeho zavinenia spôsobené v konaní prieťahy. Následne dovolacia argumentácia obvineného napáda zmenu právnej kvalifikácie skutku - zo spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. na účastníctvo vo forme pomoci podľa § 21 ods. 1 písm. d) Tr. zák. na zločin vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1 Tr. zák. Okrem tejto skutočnosti obvinený ďalej napádal aj ním tvrdenú

skutočnosť, že k takejto zmene právnej kvalifikácie mu nebolo možné sa na hlavnom pojednávaní vyjadriť. Záverom, okrem množstva námietok týkajúcich sa skutkových okolností a hodnotenia vykonaných dôkazov súdmi nižších stupňov obvinený prostredníctvom svojho obhajcu namietal aj nenaplnenie všetkých zákonných znakov objektívnej stránky skutkovej podstaty zločinu vydieračského únosu podľa § 186 ods. 1 Tr. zák., na ktorom sa mal ako účastník - pomocník podieľať.

S ohľadom na tieto skutočnosti obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“) podľa § 290 Tr. por. a § 281 ods. 1, ods. 4 Tr. por. trestné stíhanie zastavil, eventuálne, aby podľa § 285 písm. b) Tr. por. obžalovaného J. Y. oslobodil spod obžaloby prokurátora Krajskej prokuratúry Bratislava zo dňa 2. februára 2009, sp. zn. 2Kv 121/06 - 130.

K dovolaniu obvineného Y. sa vyjadril prokurátor Krajskej prokuratúry Bratislava (ďalej aj „prokurátor“) podaním z 11. augusta 2022 tak, že trestné konanie označil za vykonané podrobne, pričom podľa názoru prokurátora boli vykonané všetky relevantné dôkazy na rozhodnutie. Prokurátor považuje rozhodnutia oboch súdov za správne a zákonné, odôvodnenia za podrobné a presvedčivé. V zmysle uvedeného prokurátor najvyššiemu súdu navrhol, aby postupom v zmysle ustanovenia § 382 písm. c) Tr. por. dovolanie obvineného na neverejnom zasadnutí ako nedôvodné odmietol.

K vyjadreniu prokurátora zo dňa 11. augusta 2022 sa prostredníctvom svojho obhajcu vyjadril dňa 26. augusta 2022 aj obvinený J. Y., pričom v zásade len repetitívne uviedol skutočnosti uvedené už v podanom dovolaní, pričom väčšina bola skutkového charakteru.

Dňa 3. októbra 2022 bol spisový materiál spolu s dovolaním obvineného J. Y. riadne predložený najvyššiemu súdu na rozhodnutie. Po predložení veci najvyšší súd ako súd dovolací [§ 377 Tr. por.] predbežne preskúmal dovolanie obvineného spolu s predloženým spisovým materiálom a zistil, že dovolanie je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Tr. por.], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Tr. por.], po vyčerpaní riadnych opravných prostriedkov [§ 372 ods. 1 Tr. por.], prostredníctvom obhajcu [§ 373 ods. 1 Tr. por.], v zákonom ustanovenej lehote [§ 370 ods. 1 Tr. por.], na mieste, kde možno tento mimoriadny opravný prostriedok podať [§ 370 ods. 3 Tr. por.] a spĺňa aj nevyhnutné obsahové náležitosti [§ 374 Tr. por.]. Zároveň ale najvyšší súd zistil, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zjavné, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Úvodom najvyšší súd pripomína, že dovolanie je mimoriadnym opravným prostriedkom určeným k náprave výslovne uvedených procesných a hmotnoprávných väd a nie na revíziu skutkových zistení ustálených súdmi prvého a druhého stupňa, ani k preskúmvaniu nimi vykonaného dokazovania. Dovolanie má byť len skutočne výnimočným prielomom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať, prípadne korigovať len odvolací súd [§ 322 ods. 3 Tr. por., § 326 ods. 5 Tr. por.]. Dovolací súd nie je všeobecnou treťou inštanciou zameranou na preskúmvanie všetkých rozhodnutí súdov druhého stupňa a samotnú správnosť a úplnosť skutkových zistení nemôže posudzovať už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený eo ipso prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol podľa zásad ústnosti a bezprostrednosti v konaní o dovolaní sám vykonávať. Na objasnenie potrebných okolností prípadne potrebných na rozhodnutie o dovolaní môže dovolací súd vykonať dokazovanie len v obmedzenom rozsahu podľa § 379 ods. 2 Tr. por. Preto možnosti podania dovolania musia byť obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia opravná inštancia.

Dovolateľ vecne napáda uznesenie krajského súdu a rozsudok okresného súdu bez konkrétnej subsumpcie v zásade z nasledovných dôvodov:

- zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu (§ 371 ods. 1 písm. c) Tr. por.); a
- rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávného ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť (§ 371 ods. 1 písm. i) Tr. por.).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por. najvyšší súd stabilne judikuje, že právo na obhajobu je potrebné chápať ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu (§ 34 ods. 5 Tr. por.). Za porušenie práva na obhajobu podľa tohto ustanovenia, preto nemožno považovať obsah a rozsah vlastnej úvahy orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Tr. por., resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Tr. por. Ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinil podľa § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú a nebude ju už overovať ďalšími dôkazmi, zakladal by opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu [R 7/2011].

Pokiaľ by aj dovolací súd vychádzal zo skutočnosti, že obvinenému nebolo umožnené k zmene právnej kvalifikácie zaujať relevantné stanovisko v rámci hlavného pojednávania, dovolací súd poukazuje jednak na skutočnosť, že s predmetnou otázkou sa vysporiadal v dovolaní napadnutom uznesení krajský súd (s. 11 - 16 napadnutého uznesenia), ale taktiež na zákonnú dikciu ustanovenia § 371 ods. 1 písm. c) Tr. por., ktoré pre naplnenie dovolacieho dôvodu podľa uvedeného ustanovenia požaduje, aby miera porušenia práva na obhajobu bola zásadná. V uvedenom prípade však nemožno konštatovať, že právo na obhajobu bolo porušené a už vonkoncom nie závažným spôsobom, keďže bolo jednoznačne preukázané, že obvinený J. Y. svojím konaním poskytol pomoc páchatelovi hlavného trestného činu, pričom zo samej podstaty účastníctva vo forme pomoci (v porovnaní s inštitútom spolupáchateľstva) sa nepožaduje naplnenie všetkých zákonných znakov skutkovej podstaty trestného činu hlavného páchatela. V prípade účastníctva vo forme pomoci je trestaným také úmyselné konanie účastníka, ktorým poskytol inému pomoc na spáchanie trestného činu, najmä zadovážením prostriedkov, odstránením prekážok, radou, utvrdzovaním v predsavzatí, sľubom pomôcť po trestnom čine. Trestným je teda poskytnutie pomoci na spáchanie trestného činu, pričom časť vety začínajúcej slovom „najmä“ len exemplifikatívne vyratúva možný neúplný výpočet konaní, ktoré sú v prípade konania pomocníka trestné popri trestnom čine hlavného páchatela (zásada akcesority).

K dovolaciemu dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. najvyšší súd opätovne upozorňuje, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o jeho existencii je vždy viazaný konečným skutkovým zistením, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, vyjadrenému v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať alebo korigovať len odvolací súd. Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa.

Vychádzajúc z týchto úvah dovolací súd konštatuje, že dovolacie námietky, ktoré obvinený predostiera, sa týkajú hodnotenia skutkového stavu, do ktorého dovolací súd s ohľadom na § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por. časť za bodkočiarkou zasahovať nemôže. Ani extrémny nesúlاد právoplatne zisteného skutku s vykonanými dôkazmi nenaplnia dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Tr. por., keďže pochybenia skutkovej povahy v podstatných okolnostiach sú uplatniteľné len v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 3 Tr. por. [R 14/2015-III].

Vzhľadom na vyššie uvedené, v kontexte skutočnosti, že obvinený v podanom dovolaní v zásade len repetitívne uvádzal skutočnosti uvedené v odvolaní, s ktorými sa vecne a argumentačne správne

vysporiadal krajský súd ako príslušný na konanie o odvolaní, nepovažuje dovolací súd za potrebné a ani efektívne, aby sa podrobne vysporadúval s každou dovolacou námietkou obvineného.

Uvedenému svedčí aj tá skutočnosť, že dovolanie obvineného, podané prostredníctvom jeho obhajcu, z prevažnej časti napáda skutkové zistenia a správnosť ustáleného skutku, čo sú však otázky dovolaciemu súdu neprislúchajúce hodnotiť.

Záverom, k návrhom obhajcu obvineného na rozhodnutie najvyššieho súdu o podanom dovolaní, uvedenými v závere podaného dovolania, najvyšší súd upriamuje pozornosť dovolateľa na skutočnosť, že ním navrhované rozhodnutie v zmysle § 290 Tr. por., § 281 ods. 1, ods. 4 Tr. por. a § 285 písm. b) Tr. por. najvyššiemu súdu v rámci dovolacieho konania neprináleží. Zákonné možnosti rozhodnutia najvyššieho súdu o dovolaní sú taxatívne upravené v ustanovení § 382 a nasl. Tr. por.

Na základe vyššie uvedených skutočností dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľom uplatnené dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c), písm. i) Tr. por. nie sú dané, a preto jeho dovolanie na neverejnom zasadnutí postupom podľa § 382 písm. c) Tr. por. odmietol.

Toto uznesenie bolo prijaté v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.